

Služby soukromých detektivů (vyjádření Úřadu pro ochranu osobních údajů)

Služby poskytované soukromými detektivy jejich zákazníkům jsou koncesovanou živností, jejíž obsahovou náplň stanoví nařízení vlády č. 469/2000 Sb. v příloze 3 takto:

„Služby spojené s hledáním majetku a osob, zjišťováním skutečností, které mohou sloužit jako důkazní prostředky v řízení před soudem nebo správním orgánem, získáváním informací týkajících se osobního stavu občanů, fyzických nebo právnických osob nebo jejich majetkových poměrů, získáváním informací v souvislosti s vymáháním pohledávek, vyhledáváním protiprávních jednání ohrožujících obchodní tajemství.“ Tyto informace jsou osobou poskytující službu (dále jen soukromý detektiv) získávány jak pro fyzické tak pro právnické osoby.

Podmínky pro provozování této koncesované živnosti stanoví zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v příloze 3. Požadováno je středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou a bezúhonnost všech zaměstnanců podle § 6 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb. Orgánem státní správy, který se k žádosti o koncesi vyjadřuje, je Ministerstvo vnitra. To při posuzování této žádosti zohledňuje ustanovení § 1 odst. 5 zákona č. 451/1991 Sb., podle něhož tento zákon stanoví též podmínky spolehlivosti pro možnost provozování některých koncesovaných živností.

Jak vyplývá z obsahové náplně služby soukromých detektivů stanovené citovaným nařízením vlády, dochází v rámci provozování této živnosti k nakládání s osobními údaji, mimo jiné zejména při činnosti spočívající v získávání informací týkajících se osobního stavu občanů, fyzických nebo právnických osob nebo jejich majetkových poměrů.

Vztahy mezi soukromým detektivem a klientem se v obecné rovině řídí občanským, resp. obchodním zákoníkem. Na základě smlouvy uzavřené s klientem shromažďuje soukromý detektiv podle pokynů klienta informace ke konkrétnímu případu. Soukromému detektivovi však předem není znám požadavek klienta, ani to, jaké informace v rámci své oprávněné činnosti pro klienta shromáždí. Zákon č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se vztahuje na systematické zpracování osobních údajů, podle ustanovení § 3 odst. 4 se však nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto údaje nejsou dále zpracovávány. Je nepochybné, že samotná činnost soukromého detektiva musí být prováděna systematicky, informace shromažďované ke konkrétnímu případu jsou však nahodilé v tom smyslu, že je nelze ze strany soukromého detektiva nijak předem ovlivnit či stanovit, jak co do rozsahu, tak co do druhu resp. kvality.

Pokud je takto shromážděný soubor informací předán klientovi, a to i formou písemné zprávy, jsou naplněny pojmové znaky citovaného ustanovení § 3 odst. 4 zákona o ochraně osobních údajů, podle něhož se zákon na takto shromážděné údaje nevztahuje.

Kdyby však byly jakýmkoliv způsobem propojeny informace týkající se různých klientů či různých obchodních případů, jednalo by se již o systematické zpracování osobních údajů, jímž by se soukromý detektiv při své činnosti sám podřadil pod režim zákona o ochraně osobních údajů. Takto prováděné zpracování by ale bylo již přímým porušením tohoto zákona, konkrétně jeho ustanovení § 5 odst. 1 písm. f), g) a h), která správci osobních údajů ukládají povinnost zpracovávat údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny, shromažďovat údaje otevřeně s vyloučením možnosti shromažďovat údaje pod záminkou jiného účelu, a nesdružovat údaje, které byly získány k rozdílným účelům.

Obdobně by se činnost soukromého detektiva mohla dostat do rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů i tehdy, kdyby shromažďování osobních údajů překročilo svým rozsahem rámec výše zmíněného nahodilého shromažďování ke konkrétnímu případu. Při shromažďování informací dokumentujících chování či jednání sledované osoby mohou být někdy shromažďovány i osobní údaje dalších osob, na základě jejich vztahu ke sledované osobě. Přitom však nesmí převážit tendence shromažďovat údaje těchto osob bez věcného vztahu ke sledovanému případu. Rozhodující pro posouzení, kdy je takto shromážděný soubor údajů třeba považovat již za zákonu podléhající systematické zpracování, je povaha a rozsah samotného případu. I za těchto okolností by takovéto systematické zpracování bylo již přímým porušením zákona, kromě již citovaných ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) a g) i porušením ustanovení písm. d) téhož odstavce, protože rozsah takto již systematicky shromažďovaných údajů by nebyl nezbytný pro naplnění stanoveného účelu. Umožňuje-li to povaha případu, mohou být údaje o těchto dalších osobách před předáním informace klientovi vhodným způsobem anonymizovány.